FORFATTEREN

7•2016

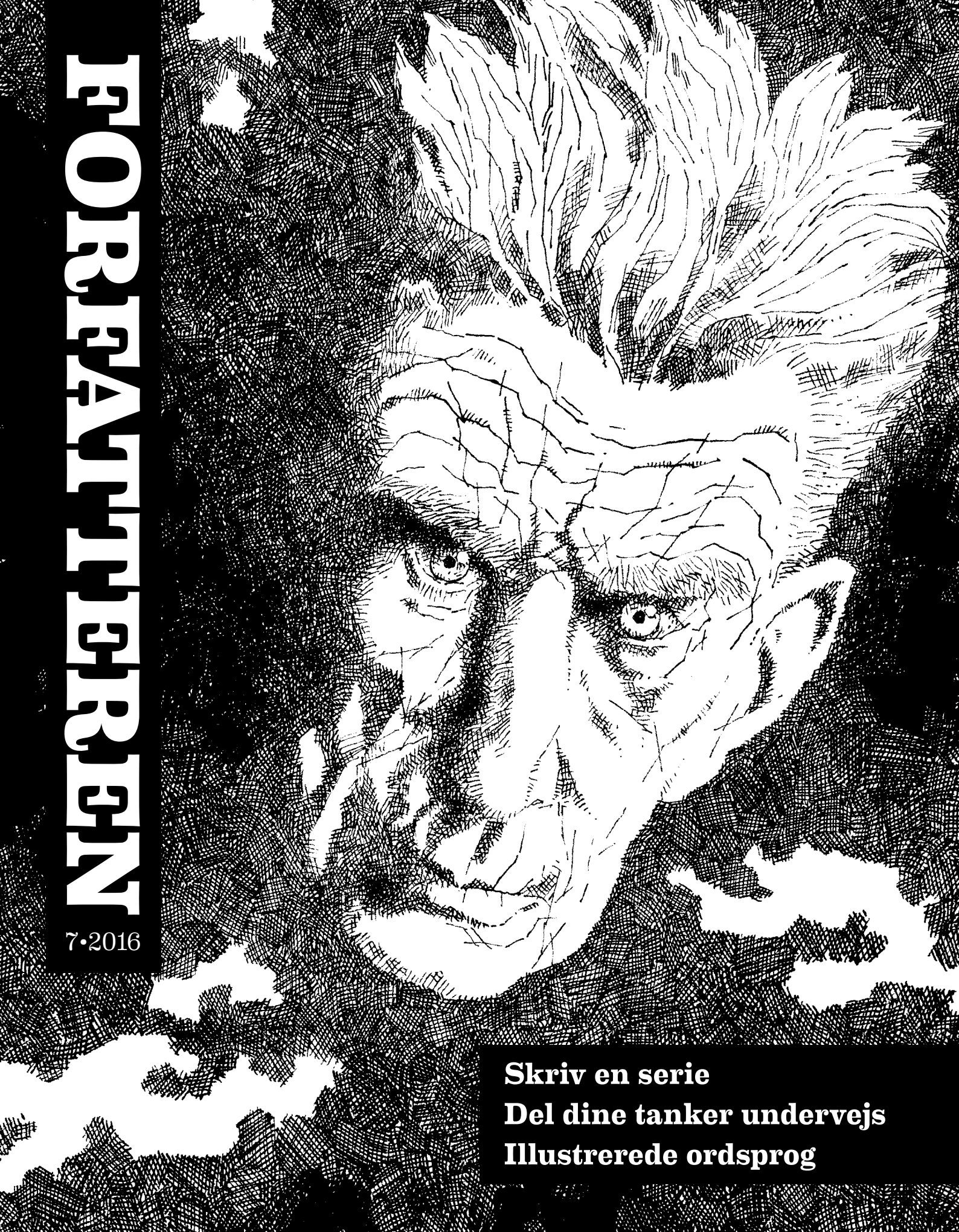

Skriv en serie
Del dine tanker undervejs
Illustrerede ordsprog

Stort behov for mere forfatter-venlige dagpenge- og skatteregler!

I Bog- og Litteraturpanelets nye rapport om danske forfatteres og oversætteres økonomiske levevilkår, der blev offentliggjort den 17. november 2016, kan man læse, at vi tjener gennemsnitligt 267.147 kr. årligt, hvilket er ca. 35.000 kr. under den gennemsnitlige årsindkomst for alle borgere i Danmark. Går man dybere ned i tallene viser det sig, at hele 37 % af de danske forfattere og oversættere under 60 år har en samlet årsindkomst på under 200.000 kr. og at 27 % tjener under 100.000 kr. Den lader vi stå: Mere end hver fjerde danske forfatter og oversætter under 60 år tjener mindre end 8.333 kr. om måneden!

> *Mere end hver fjerde danske forfatter og oversætter under 60 år tjener mindre end 8.333 kr. om måneden!*

Der er en massiv kønsforskel, når man ser på indkomsten. Kvinderne halter langt efter mændene, hvis merindtægt dog ikke kommer fra bøgerne, men fra andre kilder. Undersøgelsen viser også, at de, der har mindst lønarbejde, og derfor må formodes at bruge mest tid på at skrive eller oversætte, er dem, der modtager flest arbejdslegater fra Statens Kunstfond og mest i biblioteksafgift. Rapporten punkterer samtidig myten om, at forfattere og oversættere skriver på dagpenge, og bekræfter derved, at det nuværende dagpengesystem kun i meget ringe grad er kompatibelt med arbejdet som forfatter.

Jeg finder det dybt problematisk, at man i dagpengesystemet og skattelovgivningen ikke anerkender litterær virksomhed som værende et reelt erhverv eller noget, samfundet ønsker at fremme. Det at være forfatter er i dag et af de mest konkurrenceprægede erhverv overhovedet, og vi er samtidig klart den aktør i bogbranchen, som løber den største økonomiske risiko, fordi vi typisk skriver på en roman i årevis i forhåbning om, at folk vil købe den, og at udgivelsen vil kaste afledte indtægter af sig. Til sammenligning satser forlag og boghandlere på mange forskellige bøger sideløbende og opererer i høj grad med gynger og karruseller.

Da Dagpengekommissionen kom med sin rapport for over et år siden, havde de ikke nået at se på dagpengesystemet for selvstændige, honorarmodtagere og freelancere. I stedet anbefalede kommissionen, at regeringen nedsatte en arbejdsgruppe, der skulle gennemgå reglerne for alle dem, der ikke har fast arbejde. Arbejdsgruppen kommer med sine anbefalinger i foråret 2017, og ifølge kommissoriet skal gruppen helst finde en formel, der gør det muligt at overføre de regler, der gælder for lønmodtagere, til de nævnte grupper. Den dugfriske rapport om forfatteres og oversætteres levevilkår dokumenterer de miserable økonomiske vilkår, en stor del af vores litteratur bliver skabt under.

Hvis det danske samfund ønsker at prioritere kunsten, må man fra politisk side tilpasse reglerne for dagpenge og skat, så de får en understøttende effekt for forfattere og andre kunstnere. Det kan bl.a. ske ved at lempe skattevilkårene for kunstnere med de laveste indtægter og geare dagpengereglerne efter vores særegne arbejdsbetingelser. Den udvikling håber jeg, vi kommer til at se i en overskuelig fremtid. Rigtig god jul og godt nytår. ●

FOTO: DAN MØLLER

Jakob Vedelsby, formand

INDHOLD

Bøger kan skrives i serier 4

Digitalt liv til gamle bøger 6

Gavner åbenhed skriveprocessen? 8

Den store ordsprogsbog 10

Forfatterne på BogForum 14

Dødsfald og debat 15

Kurser og legater 16

Kalender 17

Blendstrups bagside 20

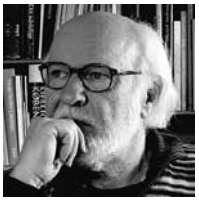

Forsiden er tegnet af **Hans Ovesen**, som fortæller: "Tegningen forestiller Samuel Beckett, den store irsk-franske dramatiker, der sammen med Joyce, Musil og andre fik enorm indflydelse på opbrydningen og fornyelsen i litteraturen gennem det 20. årh. Beckett og de to andre hører til mine favoritter."

DET KAN IKKE BETALE SIG AT SKRIVE

Forfattere og oversættere bliver sjældent rige af deres arbejde. Det fortæller en ny rapport fra Bog- og Litteraturpanelet.

Mest trist for håbefulde forfattere og oversættere er det faktum, at jo mere tid de bruger på at skrive eller oversætte, des mindre er den gennemsnitlige indkomst. Derudover viser rapporten bl.a.:

- At 83 % af forfatterne og oversætterne i 2015 tjente penge på deres forfatter- eller oversætterarbejde. Men for 61 % af de adspurgte udgjorde indtægten fra deres forfatter- eller oversættergerning under en tredjedel af deres samlede indkomst.
- At faglitterære forfattere tjener meget mere end skønlitterære forfattere.
- At det tager tid at etablere sig. Ældre forfattere (40-59 år) tjener betydeligt mere end deres yngre kolleger.
- At de forfattere, der bruger mest tid på at skrive, også er dem, der modtager flest biblioteksspenge.
- At cirka hver tredje har modtaget kunststøtte eller legater i perioden 2005-2015. Men man skal ikke satse på at leve af kunststøtte. Respondenter, der har modtaget kunststøtte, har en lavere indkomst end dem, der ikke har modtaget sådan støtte AB

Kilde: Statens Kunstfond

Mange X tillykke

HÆDERSYDELSE TIL KATRINE MARIE GULDAGER

Katrine Marie Guldager indstilles til Statens Kunstfonds hædersydelse, tidligere kaldet den livsvarige ydelse. Katrine Marie Guldager er netop blevet færdig med Køge-krøniken, en samfundskrønike i seks romanbind. Inden Køge-krøniken fik hun mange læsere med sine noveller, med sin selvbiografiske bog om psykoanalyse, 'Lysgrænsen' fra 2007, og med sine børnebøger om Frøken Ignora. AB

Kilde: Statens Kunstfond

HOLBERG-MEDALJEN TIL IVAR GJØRUP

Forfatteren og tegneren Ivar Gjørup er modtageren af Holbergmedaljen 2016. Gjørup har blandt andet stået bag tegneserien EGOLAND og har i mange år arbejdet med børneteater. Med medaljen følger en pris på 75.000 kr. fra Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Litteratur. AB

Kilde: Statens Kunstfond

PRÆMIERET LITTERATUR FRA FORÅRET 2016

Legatudvalget for Litteratur har valgt at præmiere fire titler fra første halvår af 2016.

'Erindring om kærligheden' af Kirsten Thorup, Gyldendal.

'Jeg, Unica' af Kirstine Reffstrup, Gyldendal.

'NORTH DAKOTA, dér starter vi forfra' af Jesper Nicolaj Christiansen, Høst.

'vi rus salve' af Stense Andrea Lind-Valdan og Ursula Andkjær Olsen, Gyldendal.

Dermed sætter forfattere fra Gyldendal-koncernen sig tungt på præmieringerne

Formanden for udvalget, Tomas Lagermand Lundme, siger:

"Der er tale om fire særlige bøger med utrolig markante stemmer, som har fortalt os om tiden nu. Og dengang." AB

Kilde: Statens Kunstfond

FOTO: GLENN SJANKAER FOR DEN SVENSKE AMBASSADE

FORNEM HÆDER TIL OVERSÆTTER

Ved en højtidelighed på den svenske ambassade den 27. oktober 2016 blev oversætter og forfatter Anne Marie Bjerg tildelt den kongelige svenske Nordstjärneorden for sin, som der står i motiveringen:

" ...mangeårige gerning som oversætter af svensk litteratur til dansk og [...] har udført et omfattende arbejde af høj kvalitet og derved på en meget konkret måde bidraget til at tilgængeliggøre svensk kultur i Danmark."

Nordstjärneordenen er en kongelig svensk orden, som uddeles til medlemmer af det svenske kongehus, samt på beslutning af regeringen, til udenlandske borgere eller statsløse personer, som har gjort en personlig indsats for Sverige eller svenske interesser.

Anne Marie Bjerg og AB

VINDENDE ROMAN OM FLYGTNINGE

Dansk Flygtningehjælp, Dansk Forfatterforening og forlaget Tiderne Skifter opfordrede i september 2015 danske forfattere og forfatterspirer til at skrive en roman med flygtninge som hovedtema.

Nu er vinderen udpeget, og det blev romanen 'Hjem' af debutanten Sara Linderoth Bouchet.

'Hjem' er en fortælling om at miste sine rødder, men også en roman om stærke familiebånd og om at skabe en ny tilværelse. Hovedpersonen Aron flygter som dreng med sin familie fra Syrien og ender i et boligbyggeri i en større dansk industriby. Her dukker pigen Bea op som Arons redning og ven og bliver genstand for Arons betingelsesløse betagelse.

Sara Linderoth Bouchet (f. 1980) er fransk-dansk, kandidat i Litteraturhistorie og arbejder som leder af Johannes V. Jensen Museet i Farsø. AB

Kilde: Dansk Flygtningehjælp

Læs et kort interview med Sara Linderoth Bouchet på s. 18.

Serier skaber

Serier af bøger giver læserne lov til at fordybe sig i det fiktive univers i lang tid. 'Forfatteren' ser nærmere på formatets udfordringer i et interview med Katrine Marie Guldager, som tog springet fra digte og noveller til at skrive en romanserie. Og derefter deler Anna Grue og Lise Bidstrup ud af deres erfaringer som serieforfattere. Af Karin Feit Almberg

Interview: Katrine Marie Guldager fortæller om sin serie 'Køge-krøniken'

Hvad fik dig til at tage springet fra at skrive noveller og digte til at skrive den såkaldte Køge-krønike, som rummer seks bind?
Jeg havde et større stof, jeg skulle af med. Jeg følte mig som en hest, der havde været inde hele vinteren. Jeg trængte til at prøve kræfter med noget stort. Jeg havde også lyst til at fortælle en historie, der kunne afdække nogle større linjer og ikke bare være et punktnedslag i et menneskes liv. Jo ældre man bliver, jo mere opdager man, i hvor høj grad ens liv er afhængig af den familie, man kommer fra, og den families historie. Derfor ville jeg fortælle noget, der foregik over flere generationer.

Hvad var din største udfordring i forhold til din hidtidige erfaring?
At jeg ikke var særlig god til at skrive romaner. Jeg havde ingen øvelse i at disponere sådan én. Så det skulle jeg lære undervejs. Ikke at man lærer det som sådan. Men jeg vidste ikke meget om, hvad der får en historie til at bevæge sig fremad. Det er jeg blevet bedre til undervejs, synes jeg. *Learning by doing*. Jeg tror ikke, der er andre muligheder, når det drejer sig om romaner. Alt drejer sig om at finde en form.

Hvad var din angst eller manglende viden, inden du gik i gang?
Jeg var bange for at skrive om en tid, jeg ikke selv havde oplevet og derfor ikke havde inde under huden. Men det viste sig at være forbavsende ligegyldigt. Research er selvfølgelig vigtigt, men det vigtigste er, om man er tæt på sine personer, kan leve gennem dem.

Katrine Marie Guldager (f. 1966) har skrevet 'Køge-krøniken', som er en familiekrønike i seks romaner, der følger en familie fra Køge under 2. verdenskrig og frem til 1980'erne.

Hvad gjorde du for at researche på selve det at skrive serier?
Når man skriver, er man i det dilemma, at man på den ene side er nødt til at vide, hvor man skal hen, sådan cirka, og på den anden side ikke kan vide det, fordi man er nødt til at være på det sted i romanen, man er kommet til. Man skal ikke intellektuelt foregribe begivenhedernes gang. Så jeg har ikke gjort noget for, at romanen kunne fortsætte, det har den selv klaret. Jeg har bare fulgt nogle menneskers liv.

Hvad gør det nemmere, og hvad gør det sværere at skrive serier?
Det, der gør det nemt, er, at man træffer en masse beslutninger som stil, persongalleri, fortællertype, form og tema i begyndelsen. Det giver nogle stordriftsfordele, hvor man pludselig føler det hele som et stort flow. Men til sidst gør det det også kedeligt. For en forfatter lever og ånder jo for at trække de rigtige formvalg til det rigtige stof. Så til sidst bliver det, der var en stor frihed, et fængsel.

Hvad har du haft af pejlemærker for at sikre den røde tråd?
Pejlemærkerne er min interesse for personerne og deres indre konflikter. De bliver jo en slags familie, når man er sammen med dem så mange timer hver dag. Så man behøver ingen huskesedler. Man skal bare være sammen med dem.

Hvor mange "røde tråde" har du igennem serien? Er der fx et gennemgående tema?
I en serie om en familie på 1500 sider er der virkelig mange. Familieforhold, skilsmisse, svigt, søskenderivalisering, ægteskabsproblemer, forældreskab, solidaritet, tidens indflydelse på den enkeltes liv m.m. Der er nødt til at være et gennemgående tema, ellers ville det hele falde fra hinanden.

Hvilke tanker har du gjort dig mht. at lade den ene bog lægge op til den næste?
I begyndelsen prøvede jeg at gøre det sådan, at man kunne læse bøgerne separat, men til sidst gav det ingen mening. Planlægning og kunst hænger dårligt sammen. Det er godt at lægge planer, men de bliver næsten altid skrottet undervejs, hvis teksten er levende. Jeg tror, historien slutter, når man ikke kan holde stilen og fortællerstemmen mere. Eller bare ikke har lyst.

store universer

Serier fungerer til både børn og voksne

Børnebøger og krimier er to genrer, hvor fiktionsserier er meget udbredte. Her deler to af de mest produktive forfattere på hver deres område deres erfaringer med serier. Anna Grue skriver krimier, mens Lise Bidstrup har skrevet omkring 80 bøger til børn og unge.

Hvor meget planlagde I plottet for den første bog og handlingsforløbet for resten af serien, inden I gik i gang?

Anna Grue (f. 1957) har skrevet foreløbig seks romaner i serien om Dan Sommerdahl, den skaldede detektiv. Den seneste bog i serien. 'I lige linje' udkom i juni 2016.

Anna Grue: Før jeg gik i gang med Dan Sommerdahl-serien, planlagde jeg de store træk, som min fiktive by, hovedpersonernes relationer og den slags, ret grundigt. Jeg ved med andre ord, hvor jeg vil hen og kender stemningen i seriens univers. Til gengæld plotter jeg aldrig den enkelte roman på forhånd. Jeg har en startscene, en tematik og et par personer, jeg har lyst at skrive om, og så går jeg ellers bare i gang fra side et. På den måde er det meget sjovere. Hvis jeg plotter for meget på forhånd, føles det lidt som at skulle lave lektier, når jeg går i gang med at skrive.

Lise Bidstrup: Jeg planlægger som regel alt, inden jeg går i gang med at skrive. Dvs., jeg skriver en grov synopse til alle bøger og alle kapitler. Ellers kan det være svært at huske, hvad planen med serien var, når man er kommet til bog nummer tre. Ofte sker det, at der dukker nogle krøller eller handlingsforløb op undervejs, som jeg ikke havde forudset fra starten, men med en udførlig synopse synes jeg også, det er lettere at lave ændringer.

Laver I små sideveje, hvor I kan ændre og køre en anden vej undervejs, hvis det skulle føles mere rigtigt?

Anna Grue: Absolut. Jeg lader mig konstant overraske af sidehandlinger og pludselige indfald. Jeg kan godt lide, at jeg ikke har nogen anelse om, hvem der er morderen, før til allersidst i bogen, og jeg er til hver en tid villig til at skrive store dele af manuskriptet om, hvis løsningen viser sig at være en anden, end jeg troede.

Lise Bidstrup (f. 1976) har skrevet flere serier for børn. Herunder 'Shozin Sølvhår' 1-4, 'Dværgene fra Terra' 1-4, 'Regnbuefolket' 1-4, 'Shinobi'1-6 samt 'Djævel på dåse' 1-3.

Lise Bidstrup: Jeg har altid små sideveje. Nogle gange bliver disse til hovedveje, og jeg må ændre synopsen, men det er en del af skriveriet, at man finder på noget undervejs. Synopsen hjælper i sådanne situationer med at holde styr på, hvor i plottet, og i det man allerede har skrevet, man skal ændre, for at den nye hovedvej holder vand. Ofte viser det sig, at sideveje er nogle af de mest interessante, og det synes jeg, der skal være plads til. Så jeg er ikke totalt stringent med min synopse. Den virker mest som et værktøj.

Hvor bevidste er I om fortællerstemmen fra starten? Er det svært at holde fortællerstemmen hele vejen igennem bogen, eller er det netop en hjælp, at det er en serie?

Anna Grue: Jeg skifter altid synsvinkel mellem de forskellige hoved- og bipersoner og har egentlig aldrig oplevet nogen problemer forbundet med det, bortset fra, at jeg har svært ved at hoppe over til en anden synsvinkel uden at have sovet i mellemtiden.

Lise Bidstrup: Jeg er egentlig ikke særlig bevidst om fortællerstemmen fra starten. Det er, som om den er én, der skriver sig varm. Jo længere man når, des tydeligere bliver den. Når jeg skriver noget, bliver fortællerstemmen ofte til ved en fornemmelse, en stemning jeg har, mens jeg sidder med bogen eller bøgerne. Når stemmen er fundet, er det selvfølgelig vigtigt at holde den hele vejen, for ellers kan fortællingen komme til at virke utroværdig. Jeg synes normalt ikke, det er svært at holde fortællerstemmen, fordi den på en måde er hele grundlaget for det, jeg vil med netop det manuskript. ●

Karin Feit Almberg er uddannet på Forfatterskolen for Børnelitteratur og debuterede i 2003 med ungdomsromanen 'Ud af stedet'. Hun har siden udgivet en lang række bøger for børn og unge og har modtaget legater fra Statens Kunstfond.

NYT LIV TIL gamle bøger

Nu er det muligt for forfattere at udgive deres bagkatalog digitalt. Maria Helleberg er en af de forfattere, der har gjort lige præcis det. Af Anna Bridgwater

Når en forfatter har mere end 80 titler på sit cv, kan det være dejligt med en hjælpende hånd, der gerne vil stå for digitalisering og genudgivelse af bagkataloget, så gamle titler bliver tilgængelige som e-bøger. Sådan har romanforfatteren Maria Helleberg tænkt. Derfor har hun genudgivet en lang række titler fra sit bagkatalog på Lindhardt og Ringhofs digitale forlag, SAGA Egmont.

"Jeg er lykkelig. Vi går fra, at ingen af de digitale rettigheder var udnyttet, til en høj udnyttelsesgrad. Jeg tror, vi er ved at nærme os fuldt hus, og det er også det, jeg ønsker. For hvor bliver de titler ellers opbevaret? Nu drøner titlerne ud hele tiden."

Maria Helleberg har udgivet mange, mange bøger gennem mange år, og hun er udkommet på en lang række forskellige forlag. Det er først og fremmest de titler, der er udkommet hos L&R, der nu udkommer som ebøger hos Saga Egmont, men også titler fra andre forlag får nyt liv:

"Jeg er fast på Rosinante, og så har jeg en lilletå inden for hos L&R, også af historiske årsager. Og det var L&R, der var hurtige til at sige, "skal vi ikke udnytte bagkataloget?""

Fordi L&R slog til først, blev det der, Maria Hellebergs bagkatalog udkommer digitalt. Men der er stadig knaster i det digitale bogmarked, erkender Maria Helleberg:

"Der er den der ulyksalige situation med bibliotekerne, som ikke er løst," siger hun med henvisning til, at bibliotekernes gratis udlån af e-bøger kan ses som konkurrenceforvridende i forhold til forlagene, som skal forsøge at finde en rentabel forretningsmodel for salg af e-bøger. Derfor har bl.a. Modtryk, Politikens Forlag og Gyldendal med alle datterforlagene trukket sig ud af samarbejdet med Ereolen, og forlagets titler kan ikke længere lånes gratis via bibliotekerne. Men det er ikke nogen grund til ikke at fortsætte med at digitalisere sit bagkatalog, mener Maria Helleberg.

E-bøgernes styrke

Der er særlige muligheder i digitaliseringen af de trykte bøger.

"'Kvinder der forandrede verden' og 'Kvinder der forandrede Danmark' har forlaget opdelt i kapitler, så man kan nøjes med at købe et kapitel om fx Agnes Henningsen i stedet for hele bogen. Så det er en begavet digitalisering, " siger Maria Helleberg.

FOTO: STINE HELMANN

OM MARIA HELLEBERG

Siden debuten med den historiske roman 'Seersken' i 1986 har Maria Helleberg udgivet over 80 bøger, bl.a. samtidsromaner, biografier, rejsebøger, børne- og ungdomsbøger. Bedst kendt er hun for de historiske romaner og har vundet både kritikernes anerkendelse og et stort publikum for sine indlevende fortællinger om nogle af danmarkshistoriens mest utrolige skæbner, især kvindeskæbner, og dramatiske begivenheder. Hendes seneste roman er 'Kvinderne fra Thy', som handler om hendes egen slægt, og som udkom i november 2016.

Hun ser i det hele taget e-bøgerne som et stort fremskridt:

"Jeg er selv er en vild og heftig forbruger af e-bøger. Jeg er forbløffet over, hvor heftigt mit forbrug er, og hvor irriteret jeg bliver, hvis jeg ikke kan få fat i en titel. Men netop som e-bøger kan der udgives titler, der ikke er et stort publikum til. E-bogsmarkedet rummer bøger til massekonsum, og så er der også nicher og nichernes nicher, som har smalle læsergrupper."

Maria Helleberg er kendt for sine historiske romaner, men hun mener faktisk, at e-bogens force er som fagbog. Selv køber hun e-bøger, som hun ellers ville blive nødt til at lede efter antikvarisk.

Jeg tænker, at vi ikke udnytter mulighederne nok. Og de døde forfattere skal også med i digitaliseringen, ikke kun de levende.

"Jeg tror, hvis man ser på, hvad der sælger mest, så er det brugsbøger. Man skal bruge noget fakta, og så kan man finde den rigtige bog i løbet af fem minutter. For eksempel skulle jeg bruge noget om Christian III's økonomi. Den bog er der ikke mange læsere til, så den findes ikke længere som papirbog, men den findes som e-bog."

Maria Helleberg tror, at vi kommer til at se nye tiltag inden for e-bøgerne:

"Jeg tænker, at vi ikke udnytter mulighederne nok. Og de døde forfattere skal også med i digitaliseringen, ikke kun de levende."

Maria Helleberg er også glad for e-bøgernes mulighed for selvudgivelser, som måske heller ikke har et stort publikum, men som har en værdi for en læserskare alligevel:

"Der kommer gode ting som selvudgivelser. Der har vi været for dårlige til at se på. Der er tale om titler, der nok ikke sælger i 4000 eksemplarer, men måske kun nogle hundrede."

Den trykte bogs fremtid

For Maria Helleberg er der også en fordel i, at hendes nye udgivelser vækker interesse for hendes gamle titler, og takket være e-bøgerne kan nye læsere nu købe ældre titler, der ellers var utilgængelige:

"Bøger har en kort hurtig opblomstring lige efter udgivelsen, så har de måske nogle års liv, og så lever de i mørke i en årrække. Men hvis man kan give dem et liv, hvor de nye titler kan vække de andre til live, så kan de ældre titler få et længere liv."

I det store hele frygter Maria Helleberg ikke, at der kommer en dag, hvor den trykte bog ikke længere findes.

"I 2009 så jeg et tv-program om, at i år 2015 ville papirbøger være forsvundet. Men det er ikke sket. Da lydbogen kom, sagde man det samme. Jeg tror ikke, at alle bøger bliver udgivet som e-bøger i fremtiden, men det er en parallel måde for læserne at indtage bøger på."

I Maria Hellebergs øjne kan den trykte bog noget, som e-bogen ikke kan.

"Det er uovertruffent at slå op i en papirbog. Der sker det, at hvis jeg har en e-bog, så kan jeg finde på at købe den som papirbog også. Og jeg har aldrig givet en e-bog som gave."

For Maria Helleberg er digitaliseringen af bagkataloget en økonomisk gevinst, selvom fortjenesten på den enkelte titel kan virke ubetydelig:

"Selvfølgelig er der penge i det, men det er en måde at sikre den sidste femøre. Men min backliste af oversatte bøger er i øvrigt også udgivet i bl.a. Tyskland ..."

Gode råd

L&R har været aktive med at opfordre forfattere til at udgive deres bagkataloger på forlaget, også selvom bøgerne oprindeligt blev udgivet på et andet forlag. Og det er ikke kun nulevende forfattere, hvis bøger får nyt liv. Også arvinger til andres forfatterskaber kan vælge at genoplive et bagkatalog, og fx har Morten Korchs barnebarn, Palle Laurings søn, Thit Jensens arving og – fra udlandet – Barbara Cartlands søn taget imod tilbuddet. Som Maria Helleberg siger:

"Det er ikke, fordi der er masser af forlag, der står med tilbud om det samme."

Til andre, som måske overvejer at digitalisere deres bagkatalog på samme måde, som hun selv har gjort, siger Maria Helleberg:

"Man skal ikke gå ind i det kun for økonomiens skyld, men også for spredningens skyld – fordi man gerne vil have, at andre kan læse det, man har skrevet. Man kan spørge sig selv, om man gerne vil have adgang til at læse andres bagkatalog på denne måde. Så skal man også selv sige ja." ●

HVAD ER SAGA EGMONT?

SAGA Egmont er et digitalt forlag under Lindhardt og Ringhof med over 6.000 e-bøger og over 3.000 lydbøger. Målet er at digitalisere 15.000 titler i løbet af to år. Forlaget har i samarbejde med forfatterforeningerne lavet en aftale, der giver op til 50 % e-bogsroyalty til forfattere og arvinger. SAGA Egmont sørger for, at rettighederne er clearet, hvis der bruges billeder i e-bogen. Forlagets fokus er på skønlitteratur, altså bøger uden illustrationer, og det sker også tit, at man vælger at udelade billederne i digitaliseringen, også af tekniske årsager, så e-bøgerne er lettere at håndtere for læserne.

Kilde: L&R

Læs mere på www.sagaegmont.com.

DET MED SMÅT ...

Dansk Forfatterforening har i 2015 godkendt en aftale med SAGA Egmont om digitalisering af bagkataloger.

Den indebærer blandt andet

- **at det er SAGA Egmont, der indestår for, at genudgivelsen ikke volder problemer i forhold til det tidligere forlag**
- **at udgivelsen skal ske inden for 12 måneder**
- **en definition af hvornår en e-bog kan regnes for udsolgt**
- **at hele kontrakten kan genforhandles efter 2 år**

Kilde: Dansk Forfatterforening

Åben bog: Åbenhed under

Med de sociale medier har forfattere og forlag fået nye muligheder for dialog med læserne. Også længe før bogen er færdig og trykt. Forfatteren til fagbogen og bestselleren 'Livsfarlig Ledelse', Christian Ørsted, bruger ikke kun dialogen med læseren til markedsføring, men også i selve arbejdsprocessen. Af Heidi Vesterberg

Nogle forfattere trækker dialogen med læseren ud af de sociale medier, ned på arbejdsbordet og ind i den redaktionelle proces. En af dem er fagbogsforfatteren Christian Ørsted. Inden hans bog 'Livsfarlig ledelse' gik i trykken i 2013, lagde han forsideforslag og dele af indholdet ud til vurdering på Facebook. Også selvom hans redaktør fra People's Press til at starte med advarede imod det. Åbenhed under processen var helt nyt dengang, og redaktøren var bekymret for, om bogen ville tabe værdi af det. For Christian Ørsted var det omvendt.

"Dialogen med læserne gav mig mulighed for at skabe en langt bedre bog. En bog om ledelse, som mange mennesker ud over ledere kunne genkende sig selv i og derfor havde lyst til at læse. I dag er jeg lykkelig for, at jeg gjorde det, og for, at min redaktør lyttede og gik med på ideen," siger foredragsholder og ledelsesrådgiver, Christian Ørsted, forfatter til fagbogen og bestselleren 'Livsfarlig Ledelse'.

FOTO: ANNE KRING

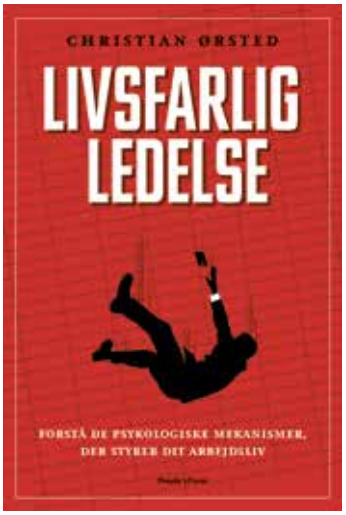

Bestseller

Bogen er en kritik af den moderne arbejdskultur og er indtil videre solgt i mere end 20.000 eksemplarer, trykt i 13 oplag og den mest solgte bog om psykisk arbejdsmiljø og ledelse i Danmark. Ifølge forfatteren har dialogen med læserne været direkte medvirkende til bogens succes.

Men åbenhed under bogprocessen handler ikke om at lave bøger efter læserens hoved. Det er en mulighed for, at forlag og forfatter i samarbejde kan undersøge om indholdet, forsiden og titlen virker efter hensigten, mener Christian Ørsted. Han gik planken ud med sin egen åbenhed. Han brugte Facebook til at efterlyse prøvelæsere:

"Jeg lagde faktisk hele bogen ud på den måde. Jeg efterlyste prøvelæsere, og så de fik forskellige kapitler og nogle spørgsmål om, hvilke tanker de satte i gang hos dem, hvad der manglede, skulle tilføjes eller ændres. Det var guld værd."

Christian Østed understreger, at åbenhed kræver lydhørhed hos forfatteren.

Spørger man på den rigtige måde og lytter oprigtigt til læserne, er der virkelig kvalificeret hjælp at hente på de sociale medier. Jeg forstår ikke, hvorfor moderne forlag ikke arbejder mere bevidst med den form for dialog med læseren og lærer deres forfattere at bruge redskabet rigtigt."

Spørg rigtigt

Ligesom haveejeren skal vide, hvordan hækkesaksen fungerer for at få et godt resultat, er åbenhed i arbejdsprocessen et redskab, der skal bruges rigtigt, mener Christian Ørsted. Brugbare svar kræver gennemtænkte spørgsmål, og læsernes svar skal tolkes rigtigt. Lægger man fx en forside ud og spørger, hvad følgerne synes om den, får man sandsynligvis en masse forskellige og stort set ubrugelige svar.

"Jeg spørger aldrig, hvad folk synes, men hvad de tænker. Det er meget vigtigt. Subjektive holdninger, som "rød er pænere end blå", kan ikke bruges til noget. Til gengæld kan det være guld at finde ud af, om forsiden sætter de rigtige tanker i gang hos læseren i forhold til bogens målgruppe, indhold og budskab, og jeg vil helst vide det, inden bogen bliver trykt," siger Christian Ørsted.

Forsiden til hans bog skulle gerne afspejle følelsen af magtesløshed, når arbejdslivet ikke fungerer, men nogle af forslagene fik læserne til at tænke noget helt andet. Den faldende mand, som endte med at være bogens forside, kunne mange derimod genkende sig selv i. I dag er Christian Ørsted især taknemmelig for kritikken på et afsnit i bogen, hvor navngivne personer blev brugt som eksempler på dårlig ledelse.

"Jeg fik så stærke negative tilbagemeldinger, at jeg skrev afsnittet om og undlod at pege på konkrete personer. Det er jeg ekstremt glad for i dag. Det ville have smadret mit budskab fuldstændigt og sat fokus på konkrete personer i stedet for det, jeg ønskede at sætte fokus på – hele vores arbejdskultur. Jeg

bogproduktionen

var så fortabt i mine egne tanker og proces på det tidspunkt, at jeg ikke selv kunne se det."

Vær nysgerrig om læseren

Metoden er ikke en nem genvej, mener Christian Ørsted. En god bog kræver dygtige og professionelle forfattere, grafikere og forlag, men bogbranchen kunne have stor gavn af mere kontakt med læseren, mener han. Også når de dårlige ideer skal slås ihjel, før de bliver til bøger. Ifølge Christian Ørsted kræver det et holdningsskifte i forlagsbranchen.

"Tiden er løbet fra ideen om, at det kun er forfattere og forlag, der har forstand på bøger. Der er virkelig mange kvalificerede synspunkter at hente derude. Forlagene ville få meget ud af at være mere nysgerrige om læserne i stedet for at være smagsdommere på deres vegne. Og ved at fortælle deres forfattere, hvad de kan få ud af en åben dialog som en del af den redaktionelle proces," siger Christian Ørsted

Forlaget Rosinante & Co er meget optaget af dialogen med læserne, mener marketingschef Malene Mærsk Lippmann.

"I sidste ende er det jo altid læserne, der bestemmer, hvilke bøger, de køber. Vi lytter allerede til læserne, men skal muligvis gøre det endnu mere fremover," siger Malene Mærsk Lippmann, marketingschef hos Rosinante & Co.

FOTO: ASGER SIMONSEN

Det er ikke dåsetomater, vi laver, og det kan være sårbart at lægge tekster ud, siger Malene Mærsk Lippman fra Rosinante & Co.

Kan læseren involveres i en roman?

Forlaget Rosinante & Co bruger mest sociale medier til markedsføring, men Malene Mærsk Lippmann kan godt forestille sig, at dialogen med læserne også bliver brugt redaktionelt i fremtiden. Både til dialog om indhold, proces og forsider, når det ellers giver mening. Der er stor forskel på den ene side nonfiction og på den anden side skønlitteratur, og arbejdet med en skønlitterær roman er som regel en mere indadvendt proces, hvor involvering af følgere på Facebook sjældent giver mening.

"Det er altid vigtigt at være i dialog og søge sparring, men det er ofte meget personligt at lave bøger. Det er ikke dåsetomater, vi laver, og det kan være sårbart at lægge tekster ud. Jeg tror ikke, der er en endegyldig sandhed eller en rigtig vej. Det afhænger af genren, forfatteren og samarbejdet mellem redaktør og forfatter. Det kræver også, at forfatteren har opbygget et godt forum på Facebook, kender følgernes forudsætninger for at mene noget og ved, hvad de vil bruge det til," siger Malene Mærsk Lippman fra Rosinante & Co

Ingen grund til frygt

Traditionelt holder de fleste forfattere og forlag kortene tæt ind til kroppen omkring planerne for kommende udgivelser, men Christian Ørsted har aldrig været bekymret for konkurrence eller for, at andre løber med hans ideer eller tanker.

"Udfordringen er som regel ikke at få ideen, men at udføre den ordentligt. Det er det, der er forfatterens og forlagets fornemmeste opgave, og det er åbenheden et godt redskab til. Og så er det også skægt. Personligt er jeg ikke god til at sidde for længe alene med en idé, og jeg bliver bedre, når jeg deler tankerne med andre. Det giver også energi og motivation at være i dialog med læserne undervejs." ●

Gode råd til en åben bogproces

Hvis du ønsker at inddrage læserne i den redaktionelle proces, er det vigtigt, at du tænker grundigt over formen og ved, hvad du vil bruge åbenheden til.

- Læg ikke hele manuskriptet ud. Bed om hjælp og send et kapitel eller to til gennemlæsning hos interesserede. Bed dem evt. fokusere på afsnit, du er i tvivl om.
- Brug evt. en særligt udvalgt gruppe af følgere, du kender godt og respekterer fagligt.
- Gennemtænk spørgsmål grundigt. Undgå at spørge, hvad læserne synes eller kan lide. Spørg hellere hvad de tænker – og vurder, om det passer til din hensigt.
- Spørg så konkret som muligt: Hvad får den her forside dig til at tænke på? Hvem henvender denne forside sig til?
- Sæt en ramme. Fortæl, at det er sparring og indsigt, du har brug for. Og hvad du vil bruge svarene til.
- Lad være med at spørge om noget, du egentlig ikke ønsker svar på. Eller hvis du ikke har tænkt dig at bruge svarene til noget. Undgå markedsføringstricks.
- Brug tid på at oversætte svarene til noget brugbart. Hvad er det egentlig, de siger?
- Vær forberedt på, at du kan få svar, du ikke har lyst til at få. Vurder også, om du er i stand til at rumme det. Måske er det for sårbart at åbne op midt i arbejdsprocessen.
- Tag ikke kritikken personligt. Hvis du i virkeligheden helst vil bekræftes, så vælg en anden metode. Du kan ikke styre, hvad læseren siger.
- Husk: De fleste mennesker er høflige væsner, der hellere vil bekræfte end kritisere. Ros er dejligt, men ikke så brugbart. Læserne køber som regel en bog, fordi de kan lide bogen. Ikke, fordi de kan lide forfatteren.

Kilde: Marketingschef Malene Mærsk Lippmann og forfatter Christian Ørsted.

FOTO PER MORTEN ABRAHAMSEN

Heidi Vesterberg er journalist og forfatter til en række fagbøger om bl.a. stress. Hendes seneste bog 'Vild med hund' udkom på Rosinante & Co. i november 2016.

Illustrerede leveregler for begyndere & alle andre

Et ordsprog er en fast sproglig vending, der kort sammenfatter en leveregel, ofte i billedlig form. Af Tove Krebs Lange

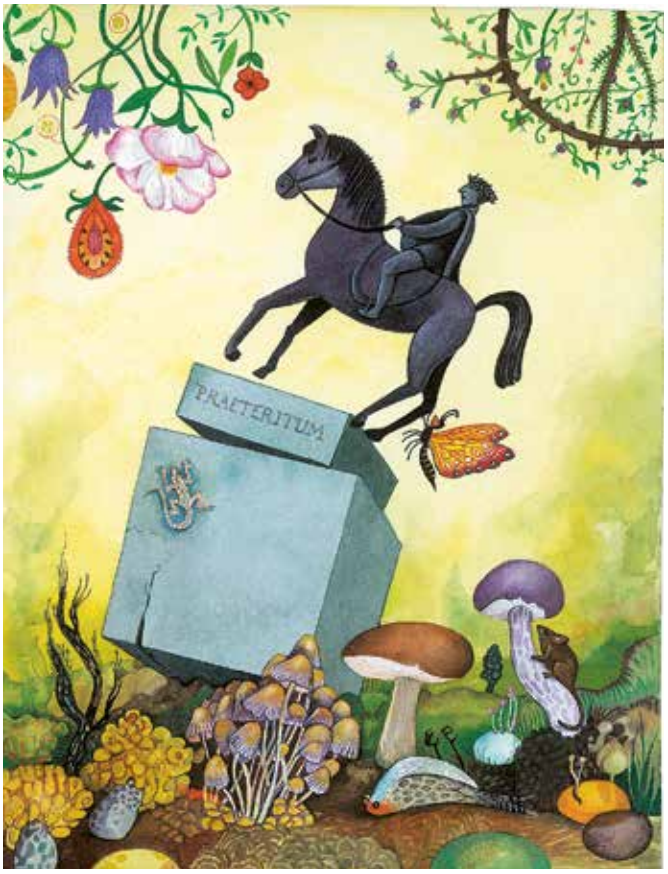

Tove Krebs Lange: Lad falde, hvad ej kan stå.

Med ujævne mellemrum har Illustratorgruppen i Dansk Forfatterforening udgivet en bog, en slags opslagsværk, med medlemmernes illustrationer. Da det var fem år siden, vi udgav den seneste, 'Skrædder i Helvede', på Dansklæreforeningens Forlag, syntes vi, at tiden var moden til en ny udgivelse.

Denne gang valgte vi at illustrere kendte og mindre kendte ordsprog fra hele verden. I de fleste tilfælde kan ordsprog tegnes både helt bogstaveligt og i en mere overført betydning. Det er derfor en både sjov og på samme tid meget udfordrende opgave for en tegner at vælge, hvordan et ordsprog skal tolkes i et billede.

Processen

Vi kontaktede Gyldendals børnebogsredaktion, der gerne ville udgive bogen, hvis vi selv stod for den logistiske udfordring, som det er at holde styr på kontakten til illustratorerne. Derefter fandt vi 180 ordsprog, sendte dem ud til alle medlemmerne i Illustratorgruppen, og bad de illustratorer, der gerne ville deltage, om at vælge et ordsprog, de havde lyst til at illustrere. 90 af vore medlemmer sagde ja til at være med, og da bogen skulle layoutes, stod vi med 90 billeder med vidt forskellige udtryk og lavet i forskellige teknikker. Fælles for alle billederne er, at de forholder sig til en tekst, et ordsprog, hvilket gør dem til illustrationer og ikke bare billeder.

Fælles for alle billederne er, at de forholder sig til en tekst, et ordsprog, hvilket gør dem til illustrationer og ikke bare billeder.

Resultatet

De medvirkende illustratorer har leveret et gratis billede til bogen, der fungerer som et katalog og bliver brugt af forlag og andre, der skal bruge en illustrator. Hver deltager har desuden fået tre friekseemplarer og en bunke postkort.

60 ordsprog, der ikke blev valgt, står bagest i bogen - så kom vi op på 150 i alt, et pænt rundt tal. Desuden er der forslag til aktiviteter, opgaver og quizzer, der forhåbentlig vil få skoler til at bruge 'Den store ordsprogsbog' i undervisningen.

Vi er glade for, at det lykkedes i samarbejde med Gyldendal at lave en flot bog, der både indeholder ordsprog fra hele verden og viser bredden i dansk børnebogsillustration. Bagest i bogen er der en oversigt over illustratorerne med kontaktoplysninger og små selvportrætter, så man kan se, hvordan vi ser os selv. ●

'Den store ordsprogsbog' kommer ikke i boghandlen, men kan købes på nettet. Bogen er på 217 sider, vejer 1044 g og er set hos diverse netboghandler til priser fra 229 kr. til 320 kr.

Tove Krebs Lange er formand for Illustratorgruppen i Dansk Forfatterforening og har selv valgt at illustrere ordsproget "Lad falde, hvad ej kan stå".

Lea Letén: Det, der kommer let, går let.

Mette Marcussen: Forbuden frugt smager bedst.

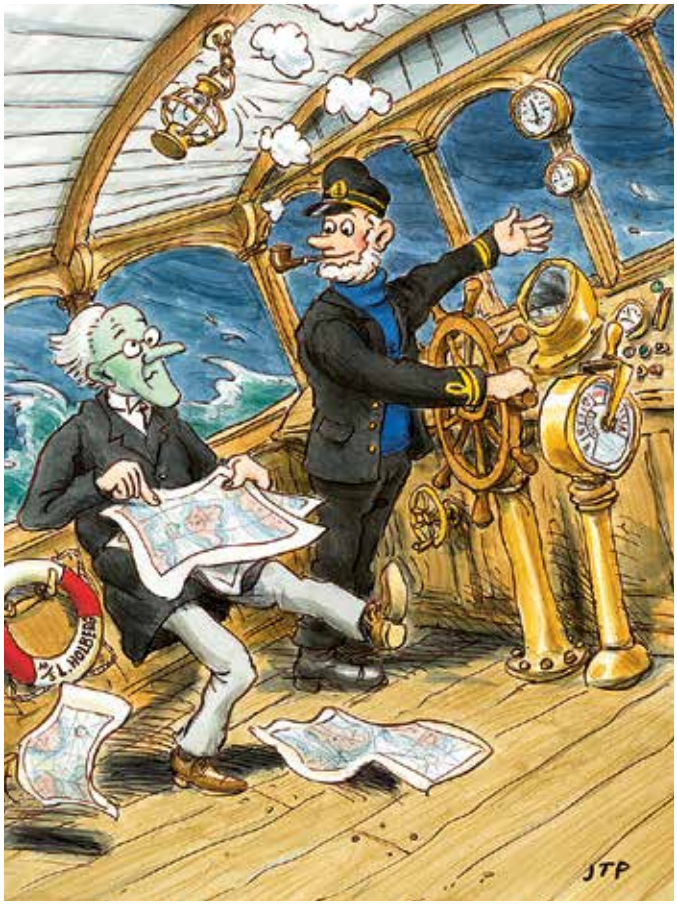

Jesper Tom-Petersen: Et er søkort at forstå, et andet skib at føre.

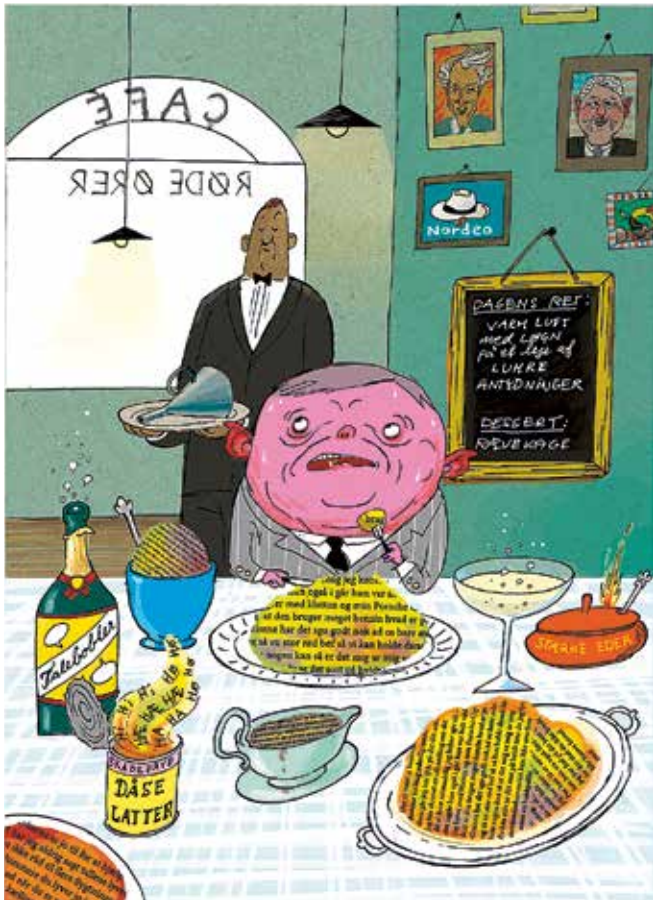

Dina Gellert: Det er drøj kost at æde sine egne ord.

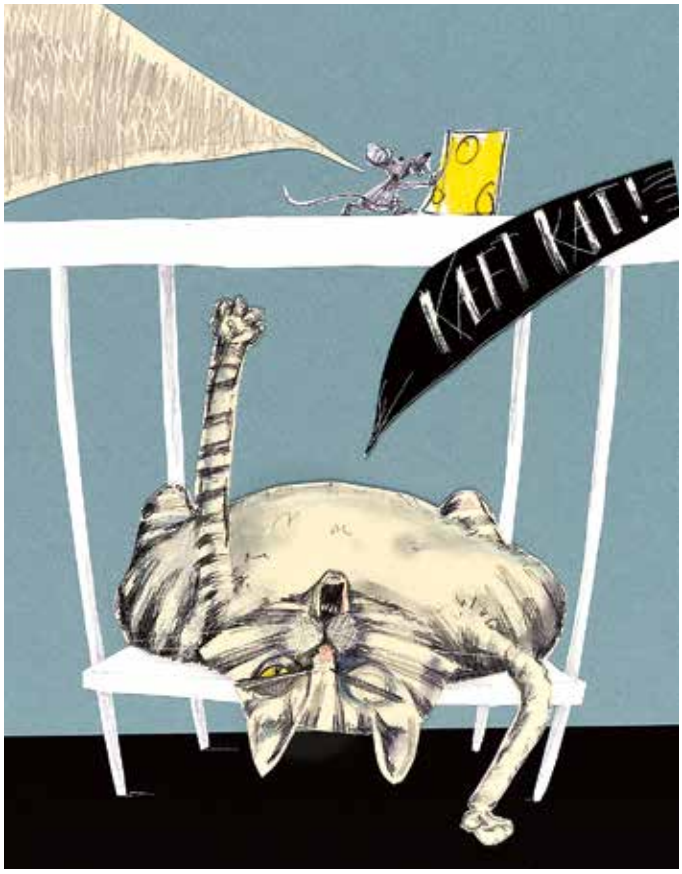

Lotte Nybo: En lille og vågen er bedre end en stor og doven.

Annette Carlsen: Hvis visdommen sad i skægget, ville alle geder være professorer.

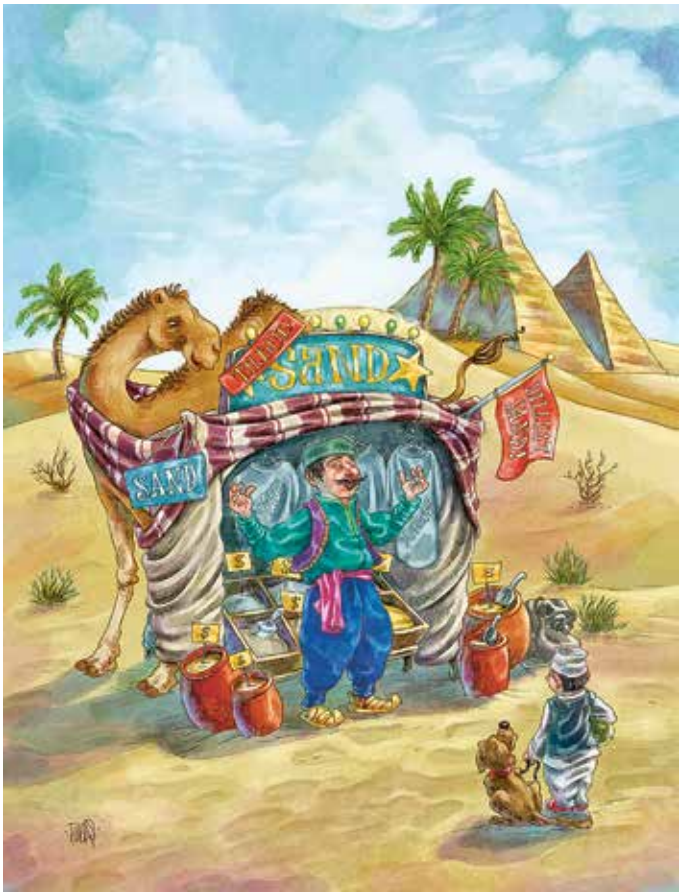

Tomas Björnsson: I ørkenen er sand billigt.

Claus Rye Schierbeck: Når det regner på præsten, drypper det på degnen.

MENING & DEBAT

Der laves for få lektørudtalelser

En manglende lektørudtalelse skyldes ikke, at Dansk Bibliotekscentral har været ligeglad med en bog. Den skyldes, at Dansk Bibliotekscentral rent principielt kun sender et vist antal lektørudtalelser – vistnok 4.000 – om året ud til bibliotekerne, og at de ikke mener, at de har råd til at lave flere.

I de gode gamle dage slog de 4.000 lektørudtalelser udmærket til. Der var endda råd til at lave to lektørudtalelser på børne- og skolebøger. Men i dag udgives der langt flere bøger, end der gjorde i 1970'erne og 1980'erne, og det betyder, at mange udmærkede bøger ikke får lektørudtalelse. Og som H.E. Sørensen skrev i sidste nummer af Forfatteren, så får udgiverne og forfatterne ikke engang at vide, at de ikke får udtalelserne.

Det er en dybt utilfredsstillende situation. Det rammer udgivere og forfattere økonomisk, fordi en manglende lektørudtalelse går voldsomt ud over salget. Men det betyder også, at bibliotekerne og deres brugere ikke får den viden om bøger, som de bør have.

Principielt bør alle de bøger, der udgives på dansk, have en lektørudtalelse, og hvis Bibliotekscentralen ikke har de nødvendige penge, må man finde andre løsninger.

Jeg opfordrer derfor Dansk Forfatterforenings bestyrelse til at tage sagen op med kulturministeren og opfordre hende til at undersøge, om det er muligt at give Dansk Biblioteksscenter en sådan økonomisk støtte, at centret kan anmelde alle udkomne bøger på dansk, og at det på ny vil give børne- og skolebøger to lektørudtalelser.

Sven Skovmand er forfatter og historiker. Han har skrevet et stort antal bøger til folkeskolen om historie, geografi og samfund, og i 11 år var han medlem af bestyrelsen for Dansk Forfatterforening. Her argumenterer han for, at der er behov for, at flere bøger får lektørudtalelser, da der hvert år udgives langt flere bøger end de 4.000, som Dansk Bibliotekscentral udsender lektørudtalelser om.

DØDSFALD:

Jan Sonnergaard

En af de store, originale navne i dansk litteratur, Jan Sonnergaard, døde i november 2016. Hans forfatterskab og litteratur er blevet fyldigt beskrevet i andre medier, så her vil vi nøjes med at fremhæve, at han er et stort tab for alle forfattere og andre, der søger inspiration til at værne om deres integritet og gå egne veje. Jan Sonnergaard var sin egen, som menneske, som forfatter og som medlem af Statens Kunstfonds legatudvalg for litteratur, hvortil han var udpeget af de to forfatterforeninger for perioden 2016-2020. Jan Sonnergaard blev 53 år. AB

FOTO: MORTEN THOLTUM

Rigets biblioteker bliver til én

Fra 1. januar bliver Nationalbiblioteket til virkelighed, når fusionen af Statsbiblioteket i Århus og Det Kongelige Bibliotek i København træder i kraft. I 2017 sætter Nationalbiblioteket fokus på Danmarks fortid som kolonimagt i anledning af, at det næste år er 100 år siden, Danmark solgte De Vestindiske Øer til USA. AB

Kilde: Det Kongelige Bibliotek

FOTO: DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Børnehjem på St. Croix.

Forfatterne på Forum

FOTO: PETER ABRAHAMSEN

Abelone Glahn

"Jeg var på den store nyskabelse, Skriv Selv-området, i tre dage, hvor jeg solgte min nye bog og talte med utrolig mange, der havde brug for at synliggøre deres bog online. Det var en kæmpeglæde at møde så mange skriveinteresserede, og personligt fik jeg gode kontakter til forlag, hvis forfattere har brug for synliggørelse. Jeg fik solgt langt over forventning, fik pænt dækket mine udgifter og mere til."

Abelone Glahn er aktuel med bogen 'Forfatterens guide til sociale medier', som hun har udgivet på sit eget forlag, A Medier. Hun havde lejet sig ind på en af New Pubs stande i fire timer, og resten af tiden havde hun sine bøger på en lille trolleyvogn.

Ole Steen Hansen

FOTO: CAMILLA CLEVIN FOTO: CAMILLA CLEVIN

"Jeg var på BogForum for at tale med kolleger og folk, som jeg arbejder sammen med - forskellige forlag og redaktører. Sidste år havde jeg et par store ting med selv, både en oversættelse og en bog, jeg havde skrevet. Men i år handlede det om at følge op på de projekter, jeg er i gang med. Det er praktisk at kunne gøre det på BogForum. Alle er samlede der, og det er godt at se, hvad de forskellige forlag udgiver. Og så har jeg en elementær interesse for bøger, så jeg var nok kommet alligevel, selv hvis jeg ikke arbejdede inden for branchen."

Ole Steen Hansen skriver og oversætter bøger for børn og voksne. Voksenbøgerne er fagbøger om nyere historie og flyvning, mens fagbøgerne til børn handler om bl.a. dyr, teknik, geografi og historie.

Hanne Feldthus

FOTO: LARS HARTMAN

"Jeg var der, fordi det var så længe siden, at jeg havde glemt, hvordan det var. Jeg oplever BogForum som et paradoks. En event, der repræsenterer det modsatte af bogens egentlige funktion - nemlig fordybelse. På bogmessen vælter folk rundt i et forsøg på at finde et eller andet, der kan interessere dem, hvor de samtidig kan få en plads. Selv ender jeg altid på en cafe med en kop kaffe og en følelse af at gå glip af noget, som jeg ikke engang er sikker på om findes."

Hanne Feldthus har skrevet en personlig bog om sit arbejdsliv, 'En arbejdsnarkomans bekendelser', som udkom på Gyldendal i 2011.

Den årlige bogmesse i Bella Centret er en publikumsmesse, men masser af forfattere drager hvert år dertil for at mingle, sælge og optræde. Forfatteren har spurgt en række forfattere om deres oplevelser på BogForum 2016, som foregik 11.-13. november. Af Anna Bridgwater

FOTO: CAMILLA CLEVIN

Jan Kjær

"Jeg stod selv for en stand i den nye børneafdeling på BogForum. Jeg selvudgiver, så jeg gjorde det for at være synlig. Jeg gjorde det også sidste år, hvor jeg bare tjente nok penge for at kunne betale den sindssygt dyre stand. I år gav de noget rabat, fordi BogForum ikke kunne fylde børneområdet. Men den store forskel var, at jeg sidste år havde udgivet fire titler, men i år havde jeg udgivet 12, så omsætningen var meget bedre. Så det var en succes. Ikke udelukkende pga. pengene, men man møder også folk og får spændende nye kontakter."

Jan Kjær står i alt bag 46 bøger som tegneserietegner og forfatter. Pt. er han aktuel med sine ni bøger i den prisbelønnede Nomer-serien til de fire-ti årige børn.

FOTO: ANNLIE KARNOE

Ellen Holmboe

"I år skulle jeg holde et oplæg om 'Superskurkeskolen' sammen med Nicole Boyle Rødtnes (th) på TV 2-scenen. Vi fik en god oplevelse ud af noget, der startede skidt. TV 2-scenen blev brugt lørdag og søndag til interviews, som blev sendt på TV 2 Lorry. Men da vi kom fredag formiddag, var der intet udstyr. Det lykkedes os at få cirka 100 børn samlet, fordi Nicole var ude og hive fat i dem. Der kom en tsunami af gode spørgsmål fra børnene, og vi lavede vi en ond latter-øvelse. Det var positivt, men også opslidende."

Ellen Holmboe (tv) er både BU-forfatter og mikroforlægger og pt. aktuel med 'Superskurkeskolen 2', som hun har skrevet sammen med Nicole Boyle Rødtnes, og som er udkommet på forlaget Alvilda.

Camilla Wandahl

AGNETE SCHLICHTKRULL

"I år var jeg blandt andet på Saxoscenen i Skriv Selv-området for at fortælle om, hvordan jeg blev forfatter med udgangspunkt i min debutroman 'Hjerte i vente', som blev genudgivet med ny forside for nyligt. Jeg prøvede at gøre det meget hands on, sådan at tilhørerne fik nogle skrivetips med hjem og også fik mulighed for at stille spørgsmål. Det var meget givende for mig at få lov at stå på den scene, for der var et godt fremmøde og nogle engagerede spørgsmål, og det giver mig en god følelse af at kunne give noget videre."

Camilla Wandahl har skrevet en lang række ungdomsbøger, især for piger. Hendes optræden i Skriv Selv-området på årets BogForum var præget af masser af kontakt til lytterne, konkurrencer og dialog.

KURSER læs mere på danskforfatterforening.dk

Hvor intet andet er anført afholdes kurserne i Forfatterforeningen, Strandgade 6, stuen, 1401 København K.

Photoshop for øvede

Primært for Ill.
Underviser: Sille Jensen
Max 12 deltagere
Kursus 16013
Lørdag d. 14. januar 2017 kl 11-17 og søndag d. 15. januar 2017 kl 11-17
På kurset arbejder vi med nogle af de værktøjer og metoder, som er mest brugbare for illustratorer.
Kurset er for dig, som allerede arbejder i Photoshop, men som har lyst til at lære noget mere end de basale teknikker. Undervisningen består af praktiske øvelser. Underviseren Sille Jensen arbejder med grafisk design og illustration. Hun er endvidere Adobe-certificeret Photoshop Expert og freelance underviser i Photoshop og InDesign.
FORUDSÆTNINGER: Du bruger i forvejen Photoshop og er fortrolig med programmets basisfunktioner og værktøjer.
Medbring: Din egen bærbare computer med Photoshop installeret (helst i en nyere version, dvs. fra version CS5 op opad). Endvidere nogle scanninger af egne tegninger/billeder, som du vil arbejde med på kurset. Også gerne tegneplade/pen, hvis du arbejder med det.
LÆS MERE OM KURSET PÅ HJEMMESIDEN.
Motiveret tilmelding senest 1. december 2016 til kursussekretæren:
kursus@danskforfatterforening.dk
Gratis for medlemmer
Associerede medlemmer: 400 kr.
Ikke-medlemmer: 800 kr.

Hold øje med kurser på danskforfatterforening.dk!

FOTO: AGNETE BRUN

Masterclass med Linn Ullmann
Den 14. december er den prisbelønnede, norske forfatter Linn Ullmann (f. 1966), som også er litteraturkritiker og journalist, vært ved en såkaldt Masterclass i Dansk Forfatterforening.

Men kurset kom i stand med for kort varsel til, at det kunne annonceres i Forfatteren. Derfor: Hold øje med foreningens hjemmeside og nyhedsbreve, hvis du vil opdateres om de allernyeste begivenheder i din forening.

Husk også, at du kan søge manuskriptstøtte hos Dansk Forfatterforening. Det kan du også læse mere om på foreningens hjemmeside. **AB**

LEGATER FRA STATENS KUNSTFOND

Se mere på kunst.dk

LØBENDE ANSØGNINGSFRIST

Litteratur- og person-udvekslingspuljen
Støtte til forfatteres rejse- og hoteludgifter.

Prøveoversættelser
Tilskud til oversættelse af dansk litteratur i uddrag. Kan søges af oversættere, forlag, agenter, udenlandske teatre og tidsskrifter.

Det internationale researchprogram (Litteratur)
Udenlandske festivalledere, forlæggere m.fl. kan søge om støtte til rejser og ophold i Danmark.

Pulje for oversætternetværk
Støtte til arrangementer for oversættere fra dansk af netværksskabende eller -styrkende karakter. Kan søges af udenlandske institutioner og oversættere fra dansk.

LEGATER

ANSØGNINGSFRIST D. 1. FEBRUAR 2017
FORFATTERCENTRUM
Du kan søge forfattercentrumpuljen, hvis du arrangerer enkeltstående arrangementer med forfattere eller oversættere. Støtten gives til forfatterens eller oversætterens honorar.

ANSØGNINGSFRIST D. 1. FEBRUAR 2017
BØRN OG UNGES MØDE MED FORFATTERE OG ILLUSTRATORER

ANSØGNINGSFRIST D. 2. FEBRUAR 2017
ARBEJDSLEGATER OG TREÅRIGE STIPENDIER
For skabende kunstnere inden for litteraturområdet. Bemærk, at kriterierne kan blive justeret forud for næste ansøgningsfrist.

ANSØGNINGSFRIST D. 15. FEBRUAR 2017
LITTERÆRE ARRANGEMENTER OG MARKEDSFØRING I UDLANDET
Tilskud til litterære arrangementer og markedsføring af dansk litteratur i udlandet. Puljen kan søges af udenlandske forlag, repræsentationer i udlandet, kulturinstitutioner og andre, der ønsker at promovere og udbrede kendskabet til dansk litteratur uden for Danmark.

KALENDER

Hvor intet andet er anført, er adressen Strandgade 6, 1401 København K.
Evt. aflysning eller ændring af et arrangement vil blive offentliggjort på foreningens hjemmeside.

Oversætter -stambordsmøde i Aarhus

Die Kleine Bierstube ("under koen"), Frederiksgade 75, Aarhus C
Tirsdag d. 13. december kl. 19-21.30

Seniorgruppens julemøde

Torsdag d. 15. december kl. 15-17

Aarhusgruppen

Generalforsamling med gulerod
Mandag d. 9. januar 2017 kl. 16-18.30
Godsbanen, Vogn 1, Aarhus C
Tag dine udgivelser fra 2016 under armen og kom til Aarhusgruppens 'Generalforsamling med gulerod'.
Vi udstikker kursen for det kommende års aktiviteter og fejrer hinanden med en fælles bogudstilling og lidt godt til ganen.
Tilmelding senest d. 5. januar til Gunvor Ganer Krejberg på info@gunvorganerkrejberg.dk

Januarmøde i Læremiddelgruppen

Torsdag d.12. januar 2017 kl. 16.30-18
Kvalitetskriterier og læremiddelpriser: Hvordan skriver man en prisvindende lærebog? Ved Peter Stray Jørgensen Forlagsredaktør Henrik Schjerning fra Forlaget Samfundslitteratur, der hvert år uddeler en lærebogspris, og prisvindere professor Mie Femø og lektor Gitte Gravengaard (medredaktør af bogen 'Kommunikation i internationale virksomheder') fortæller om deres syn på, hvad der gør en lærebog god og dermed værdig til en lærebogspris. Der kommer mange gode og brugbare råd til lærebogsforfattere.

Lyrikgruppen: Over Atlanten! For fulde sejl

Torsdag d. 12. januar 2017 kl. 19.30
Lyrikergruppen inviterer til dansk-islandsk poesiaften. Islandske og danske lyrikere læser for os. Aftenen afsluttes med åben scene.
Baren er åben og til rimelig pris.
Tilmelding senest d. 4. januar til kirsten.marthedal@gmail.com

Lyrikgruppen: Debutantaften

Fredag d. 13. januar 2017 kl. 19-22
Året 2017 skyder vi traditionen tro i gang med L-gruppens debutantaften. Vi fejrer den lyriske høst af debutanter fra år 2016. Vi fejrer debutanterne med et kagebord og skåler for de indbudte debutanter, deres værker og deres fremtid, og for at året, som ligger forude, vil bringe endnu flere lyriske talenter. Som noget nyt krydrer vi aftenen med en lille konkurrence, hvor der udloves fine lyriske præmier. Arrangementet er gratis for L-gruppens medlemmer, inkl. kage, kaffe og et glas vin. (50 kr. for andre.)
Tilmelding til Kirsten.marthedal@gmail.com

Velkomst til nye medlemmer

Lørdag d. 21. januar 2017 kl. 16-17.30
Kl. 18 er der efterfølgende årsfest for alle.
Kom og mød dine kolleger, bliv introduceret til foreningens arbejde og slut af med dejlig middag og fest. Du kan bl.a. møde bestyrelsen, folk fra sekretariatet og kolleger.
Middag og fri bar for den nette sum af 100 kr.
Tilmelding senest 17. januar til df@danskforfatterforening.dk

Faglitterær Nytårskur

Lørdag d. 21. januar k. 10.30-13
Godsbanen, Skovgaardsgade 3, Aarhus
Tilmelding: info@gunvorkrejberg.dk

BU Nytårskur!

Fredag d. 27. januar kl. 18
Sidste år indstiftede BU den tradition at fejre vores udgivelser i fællesskab. I begyndelsen af det nye år gentager vi successen og afholder en festlig nytårskur. Der vil være mulighed for at præsentere udgivelser fra 2016, og vi vil salutere og lykønske hinanden på behørig vis og under festlige former.
Nærmere oplysninger om arrangementet følger, men sæt allerede nu kryds i kalenderen.

BU-årsmøde

Lørdag d. 11. marts kl. 15-18
Vi indleder med et fagligt arrangement, og selve årsmødet begynder kl. 16 med dagsorden efter vedtægterne.
Efter årsmødet bliver der middag med fri bar.
Meld dig til middagen hos nanna.gyldenkarne@gmail.com

Majmøde i Læremiddelgruppen

Onsdag den 18. maj 16.30-18 2017
Status på folkeskolens digitale læremidler i Danmark, herunder trusler på ophavsretten samt deling af digitale læringsforløb.
Ved Kaare Øster og Frank Egholm Andersen.

BU'ere: Vil du med til Vejen og se Pippi Langstrømpe?

Vejen Kunstmuseum udstiller værker af den danske tegner Ingrid Vang Nyman, kvinden, der gav Pippi Langstrømpe hendes fysiske udtryk.
Medlemmer af BU-gruppen planlægger en udflugt til Vejen lørdag den 4. februar. Alt efter deltagerantallet kører vi i bil eller tog, og vi prøver at gøre transporten så billig som muligt. Der er gratis adgang til museet.
Tilmelding senest 14. januar til nanna.gyldenkarne@gmail.com

FORENINGEN LITTERATOUR
DANSK FORFATTERFORENING
Strandgade 6, 1401 København K

Vestjylland i verden

Workshop for forfattere og illustratorer
Søndag d. 12. - lørdag d. 18. marts 2017
Vestjyllands Højskole

I samarbejde med Vestjyllands Højskole arrangerer Dansk Forfatterforening ved foreningen Litteratour en workshop med titlen 'Vestjylland i verden'.

Vestjyllands Højskole ligger få kilometer syd for Ringkøbing. Højskolen er velindrettet og har et stort værksted til billedkunst, bibliotek, foredragssal, eventyrhave, udsigt over fjorden og fri adgang til internettet. Næsten alle værelserne er med eget bad og toilet.

Workshoppen har plads til 25 danske forfattere og illustratorer, og det koster ikke noget at deltage. Dog skal man selv betale for transport til og fra højskolen. Deltagerne udvælges efter ansøgning. For at deltage skal man have udgivet værker på kvalificerede forlag, og deltagerkredsen sammensættes, så forskellige genrer er repræsenteret.

I den pågældende uge vil der være skrive- og tegnetid, foredrag og udstillinger. Der arrangeres møder på skoler og biblioteker, og der planlægges ekskursioner til lokale erhvervsvirksomheder, herunder moderne storlandbrug. Der er også planer om at producere en antologi med tekster og illustrationer, der behandler et tema, som deltagerne i fællesskab beslutter sig for.

Højskolen har sit eget forlag, og vi planlæger desuden et samarbejde med Ringkøbing Skjern Dagblad.

Foreningen Litteratour er en del af Dansk Forfatterforening. Siden 2013 har foreningen arrangeret oplæsninger på gader og stræder og forskellige andre steder i landet. I 2015 arrangerede foreningen en uges workshop på Jaruplund Højskole, Sydslesvig.

Arbejdsgruppen bag workshoppen på Vestjyllands Højskole består af Tove Krebs Lange, (Ill), Christine Tjalve (S), Karsten Bjarnholt (L), Sally Altschuler (BU), Egon Clausen (F), Anne-Sophie Lunding Sørensen (Kursussekretær) og Else Mathiassen, forstander på Vestjyllands Højskole.

Se mere om Vestjyllands Højskole på vestjyllandshojskole.dk

Hvis du har lyst til at være med, send da en motiveret ansøgning til kursussekretæren i Dansk Forfatterforening og fortæl lidt om dig selv. Adressen er: kursus@danskforfatterforening.dk. Skriv "Vestjylland" i emnefeltet.
Sidste frist for ansøgning er d. 16. januar 2017. EC

FOTO: FREDERIK HOLMGREN MØLLER

Vinderroman om en flygtningedreng

Interview med Sara Linderoth Bouchet om, hvorfor hun valgte at give sig i kast med konkurrencen om at skrive den bedste roman om flygtninge og flugt.

Hvorfor gik du i kast med din flygtningeroman?
Det var en helt særlig opgave. Jeg ville formidle noget, som er så svært og problematisk, hvor jeg kunne bruge fantasien og indlevelsen, og hvor jeg havde friheden til at få flere nuancer og synsvinkler på end i mediehistorierne.

Hvad var den største udfordring?
At jeg ikke havde nogen forudsætninger for at kende til flugt. Desuden er jeg en middelklassekvinde i 30erne, og min hovedperson er en dreng på 10. Så jeg har sat mig så meget ind i hans situation, som jeg kunne.

Hvorfor var konkurrencen vigtig?
Jeg følte mig forpligtet, fordi flygtningekrisen sker lige nu og berører mange mennesker. Jeg skriver om nogle menneskeskæbner, men ikke nogen konkrete personer. Litteraturen kan måske gøre os mere empatiske på en måde, som faglitteraturen ikke kan. Litteraturen kan give os en anden indsigt i omkostningerne ved flugt.

Hvordan var det at vinde konkurrencen?
Det kom helt bag på mig. Jeg har skrevet i mange år, og det har altid været en drøm at få udgivet noget, men det her er første gang. AB

Sara Linderoth Bouchets roman 'Hjem' udkom d. 2. december på forlaget Tiderne Skifter.

NYE MEDLEMMER

Find kontaktoplysninger på danskforfatterforening.dk

Birgitte Bang
Associeret medlem
8000 Århus C

Lisbet Gad Christiansen
Associeret medlem
2900 Hellerup

Bente Klerke
Associeret medlem
4360 Kirke Eskilstrup

Stine Dreyer
Associeret medlem
4200 Slagelse

Mette Louise Holland
Associeret medlem
4180 Sorø

Elisabeth Møller Jensen
2500 Valby
Senest udgivne titel: 'Dengang i Lemvig', Gyldendal, 2015

Kathrine Boas Pedersen L
Senest udgivne titel: 'Finurligheder i tekst og billeder', Vikingeskibsmuseets forlag, 2013

Vitha Weitemeyer F
2870 Dyssegård
Senest udgivne titel: 'Forelsket i en drøm', Frydenlund, 2015

Kristian Mørk
1760 København V
Senest udgivne titel: 'Spiloppo', Carlsen, 2016

Lasse Løager S
Senest udgivne titel: 'Skyggefald', Three Leaves Publishing, 2016

Lilja Scherfig BU
2000 Frederiksberg
Senest udgivne titel: 'Farfar', Jensen & Dalgaard, 2015

Niels-Christian Bredholt
Senest udgivne titel: 'Freischwimmer', Gladiator, 2016

Hanne Gullestrup F
2720 Vanløse
Senest udgivne titel: 'Pårørende på tværs', Munksgaard, 2016

Henrik Poulsen F
3520 Farum
Senest udgivne titel: 'Litteraturhistorien – kort fortalt', L&R Uddannelse, 2016

Varsel om generalforsamling

Den ordinære generalforsamling i Dansk Forfatterforening afholdes lørdag d. 29. april 2017 kl. 15. Dagsorden mv. offentliggøres i et af de kommende numre af Forfatteren.

FORFATTEREN

Forfatteren
ISSN 0105-0753
Nr. 07-2016, 75. årgang
Udgives af Dansk Forfatterforening

Ansvarshavende: Jakob Vedelsby
Redaktør: Anna Bridgwater
Tlf.: 2143 0811
anna@bridgwater.dk

Redaktionsudvalg: Anna Bridgwater, Birte Kont (S), Stephanie Caruana (S-suppl.), Susanne Bernstein (DOF), Svend Ranild (DOF), Birgitte Steffen Nielsen (DOF), Lykke Strunk (F), Flemming Sørensen (F), Erik Dekov (F-suppl.), Niels Henningsen (BU), Lene Møller Jørgensen (BU), Tove Krebs Lange (BU-suppl.), René Rasmussen (L), Ole Bundgaard (L-suppl.), Tomas Björnsson (Ill.), Sara Strand (webredaktør).

Grafisk design: salomet grafik/Mette Salomonsen
Forsideillustration: Hans Ovesen
Tryk: PE-Offset
Indsendte bidrag dækker ikke nødvendigvis redaktionens meninger. Eftertryk af artikler er tilladt med kildeangivelse. Eftertryk af illustrationer er ikke tilladt.

Deadline til dette nummer var 23. november.
Udgivelsesdato 12. december.

Forfatteren udkommer syv gange om året. Abonnement tegnes gennem Dansk Forfatterforening, pris kr. 525.

Deadlines
Næste deadline er endnu ikke fastsat af bestyrelsen. Hold derfor øje med foreningens hjemmeside.

DANSK FORFATTER FORENING

Dansk Forfatterforening
Strandgade 6, stuen, 1401 København K
Tlf.: 3295 5100
Fax: 3254 0115
Tlf. tid: man.-tors. 10-12 og 13-15. Fredag lukket.
df@danskforfatterforening.dk
www.danskforfatterforening.dk

Formand: Jakob Vedelsby
formand@danskforfatterforening.dk

Jurist: Anne Koldbæk
ak@danskforfatterforening.dk
Kontortid: Tirs.-tors. kl. 10-12 og 13-15

Bogholderi: Knud Finnerup
bogholderi@danskforfatterforening.dk

Medlemsadministration m.m.:
Nena Wiinstedt, Louise Møller, Mie Angelo og Marie Hald
Sekretariatsleder og webredaktør: Sara Strand
ss@danskforfatterforening.dk

Kursussekretær: Anne-Sophie Lunding-Sørensen
kursus@danskforfatterforening.dk
Tlf. tid: tors. kl. 10-12 og 13-15

Bestyrelsen:
Jakob Vedelsby (fmd.), Nanna Gyldenkærne, (næstfmd.), Frank Egholm Andersen (kasserer), Morten Visby, Sanne Udsen, Pia Deleuran, Kåre Bluitgen, Lotte Thrane, Kirsten Marthedal, Amdi Silvestri og Lotte Petri, Jørgen Burchardt (suppl.).

Gruppernes styrelser:
S-gruppen
Amdi Silvestri (fmd., authorsilvestri@gmail.com), Christine Tjalve (næstfmd.), Claus Willumsen, Cecilie Rosdahl, Anne Hjælmsø, Sanne Udsen, Johan Ottosen, Harald Havsteen-Mikkelsen, Birte Kont, Stephanie Caruana, Christine Gasbjerg (suppl.).

BU-gruppen (børne- og ungdomslitteratur)
Nanna Gyldenkærne (fmd., nanna.gyldenkaerne@gmail.com), Sally Altschuler, Brian Christensen, Anne Sofie Hammer, Lene Møller Jørgensen, Line Leonhardt, Inge Duelund Nielsen, Birde Poulsen, Karin Feit Almberg (suppl.), Lise Bidstrup (suppl.), Kåre Bluitgen (suppl.),Tove Krebs Lange (repræsentant for Illustratorgruppen).

L-gruppen (lyrik)
Kirsten Marthedal (fmd.), Cindy Lynn Brown, René Rasmussen, Knud Steffen Nielsen, Ole Bundgaard, Trine Juul, Uschi Tech, René Sandberg, Louise Juhl Dalsgaard (suppl.).

F-gruppen (faglitteratur)
Frank Egholm Andersen (fmd., egholm@postmesteren.dk), Birgit Knudsen (næstfmd., tlf.: 22485893), Kaare Øster, Pia Deleuran, Erik Dekov, Anne Hedeager Krag, Flemming Sørensen, Birgitte Andersen (suppl.), Lene Halskov Hansen (suppl.).

DOF (Dansk Oversætterforbund) www.d-o-f.dk
Morten Visby (fmd., mortenvisby@hotmail.com), Rasmus Hastrup (næstfmd.), Ulla Lauridsen, Birgitte Steffen Nielsen, Kim Lembek, Svend Ranild og Birthe Lundsgaard, Lærke Pade (suppl.), François-Eric Grodin (suppl.).

Illustratorgruppen (gruppe under BU)
Tove Krebs Lange (fmd., tokl@mail.dk, tlf.: 2143 5377), Bente Bech, Tomas Björnsson, Lea Letén, Jan Mogensen, Jesper Tom-Petersen, Susanna Hartmann (suppl.), Martine Noring (suppl.).

Kvindelige forfattere i DFF
Birte Kont (fmd., birtekont@mail.tele.dk, tlf. 3535 8611)

Seniorgruppen i DFF
Henning Kirk (fmd., kirk@dadlnet.dk, tlf. 4448 5380)

Haikugruppen
Hanne Hansen (fmd., haikuhanne@gmail.com, tlf. 3538 9531)

Aarhusgruppen
Gunvor Ganer Krejberg (info@gunvorganerkrejberg.dk, tlf. 2612 8414)

StORDstrømmen
Sigurd Kværndrup (siggi1946@hotmail.com, tlf. 2964 8463)

Læremiddelgruppen
Lotte Rienecker (fmd., lrienecker@gmail.com, tlf. 2042 5362)

POST B
PP DANMARK

forfatter liv

FOTO: MIKLOS SZABÓ

Jens Blendstrup er født i 1968 i Aarhus og cand. mag. i historie og litteratur. Han debuterede som forfatter i 1998, og senest har han udgivet 'Slagterkoner og bagerenker' i efteråret 2016. Hans gennembrudsroman 'Gud taler ud' fra 2004 er et portræt af en forælder, der skruppelløst krænker og sårer. Romanen er ved at blive filmatiseret.

Hvordan var det at udgive din første bog?

Fantastisk. Og nervepirrende. Og uvirkeligt. Jeg har det stadig sådan, at det var mere held end forstand. Jeg var også delvist i chok flere år efter.

Hvordan er det anderledes at udgive din nyeste bog i forhold til den første?

Dengang vidste jeg mindre, hvad jeg skrev. Jeg var nok tættere på lyrikken. I dag ved jeg, hvor jeg vil hen. Og sproget er blevet et redskab, hvor det før var mere løsgående missiler, der skulle prøves af ... argh, ok, det er det gudskelov stadig nogle gange. Men hver bog er i og for sig svendestykker.

Hvornår mærkede du for første gang lyst til at blive forfatter – og hvad ville du skrive?

Jeg skrev en gyser i femte klasse, og jeg kan tydeligt huske følelsen af at forsvinde og vågne igen, da den var skrevet. Min far havde en god ven, der var forfatter, men jeg troede aldrig, det var noget jeg kunne leve af ... eller kunne lave. Det tror jeg egentlig stadig ikke på, det har været magisk, faktisk.

Hvilken udgivelse er du særlig stolt af? Eller flov over?

Jeg er om ikke flov, så lidt irriteret på den første, fordi jeg ikke havde fundet min tone. Men 'Gud taler ud' er den, jeg er gladest for. Jeg er glad for, at den blev skrevet, som den blev skrevet på det tidspunkt, hvor den var klar til at blive skrevet. Det var, som om karosseriet bare ventede på, at jeg satte mig ind og startede den bog. Det gik også meget hurtigt.

Har du ritualer, der skal overholdes, når du skriver?

Klart. Superpiratos. Fire stykker mast sammen og så kaffe samtidig. Turbokaffe. Alternativt en god whiskysnus. Eller ved total krise: Massiv piberygning.

Hvilken forfatter vil du gerne være?

Jeg ville rigtig gerne have en voldsom krigsskade, mangle et ben eller på anden måde være ramponeret af livet, måske udstråle en form for sorg. Det giver pondus. Men hvilken jeg gerne ville være? Ernest Hemingway er jo en forfatter med begge ben på jorden. Eller Kurt Vonnegut. Det er vel det, der hedder no bullshit forfattere. Her er det jo værket, der er det essentielle. Jeg kunne godt tænke mig at være mere kold og kontrolleret og ligeglad med at underholde. ●